

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/199945,Michal-Wenklar-Michal-Jan-Benesch-1899-1940.html>
03.05.2024, 08:18

Michał Wenklar: Michał Jan Benesch (1899-1940)

Pochodzący z Bochni oficer Pułku Radiotelegraficznego, w przededniu II wojny światowej pełnił funkcję zastępcy oficera mobilizacyjnego. Przy pożegnaniu z bliskimi przykazał dziewięcioletniemu synowi, by opiekował się rodziną, gdyby on miał nie wrócić. Prowadzony przez niego w obozie w Kozielsku kalendarzyk zawiera lakoniczne świadectwo obozowej codzienności i głębokiego przywiązanie do bliskich.

Michał Jan Benesch urodził się 28 sierpnia 1899 r. w Bochni. Jego ojciec, Izidor, był urzędnikiem kolejowym. Przed I wojną światową Benesch zdążył ukończyć czteroklasową szkołę ludową i dwie klasy gimnazjum. Po zajęciu Bochni przez armię rosyjską, z zamiarem wstąpienia do Legionów Polskich, uciekł do Krakowa. Miał wówczas zaledwie piętnaście lat. Komisja lekarska legionowego Biura Werbunkowego urzędującego w Pałacu Spiskim przy krakowskim Rynku odesłała go z kwitkiem. Uznała, że patriotyczny zapał nie wystarczy, by z chłopca zrobić dorosłego żołnierza.

Nie mogąc wrócić do domu Benesch wyjechał w głąb Austrii. Trzy lata później, w październiku 1917 r., już jako pełnoletni obywatel został wcielony do armii austriackiej. Przydzielono go do pułku telegraficznego w Sankt Pölten, gdzie przeszedł dwumiesięczne szkolenie podoficerskie. Już w stopniu st. szeregowca został wysłany do 19. korpusu telegraficznego w Scutari czyli albańskiej Szkodrze. Do września 1918 r. był komendantem jednej ze stacji telegraficznych w Albanii.

Michał Jan Benesch, fot. Muzeum Katyńskie

Przy telegrafii

26 września 1918 r. Benesch wrócił do Bochni i już dwa tygodnie później, 10 grudnia, wstąpił ochotniczo do powstającego Wojska Polskiego. Wykorzystując zdobyte w armii austriackiej umiejętności dołączył do organizującej się kadry 2. batalionu telegraficznego w Krakowie. Służył m.in. w grupie gen. Franciszka Latinika, broniącej Śląska Cieszyńskiego przed Czechami, a w maju 1919 r. został zastępcą dowódcy plutonu w 6. kompanii telegraficznej.

W czasie wojny polsko-bolszewickiej służył w szefostwie łączności dowództwa okręgu Korpusu V w Krakowie. Był odznaczony Krzyżem Walecznych i Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921 „Polska swemu obrońcy”. Później otrzymał również Brązowy Krzyż Zasługi oraz Medal Dziesięciolecia Odzyskanej Niepodległości.

Jeszcze w 1919 r. mianowany kapralem, po zakończeniu walk o granice II Rzeczypospolitej pozostał w Wojsku Polskim jako zawodowy podoficer. Jednocześnie uzupełniał wykształcenie. W 1932 r. ukończył studia na Wydziale Prawa i Administracji w Krakowie, co umożliwiło mu awans oficerski. W 1934 r. został mianowany podporucznikiem, a trzy lata później porucznikiem. W latach 30. dowodził plutonem w 5. batalionie telegraficznym.

Był żonaty z Heleną z domu Nizińską, z którą miał trójkę dzieci: syna Ryszarda oraz córki Marię i Irenę.

► [Czytaj więcej na portalu przystanekhistoria.pl](http://przystanekhistoria.pl)